

heden af Godserne, fordi disse Lejere eller Forpagtere faa deres Dyr, deres Katte og Hunde og ogsaa til sine Tider Fjerkræ, ødelagt paa Grund af denne Hensættelse af Gift. Jeg kan naturligvis ikke anmode om, at der overhovedet ikke maa gives saadan Tilladelse, men jeg beder dog om, at man i nogen Maade vil være varsom med at give en saadan Tilladelse.

Det var to Sider vedrørende Landbruget, jeg her har tilladt mig at fremdrage for den højtærede Landbrugsminister, og jeg venter ligeledes, at den samme Minister vil fremme Arbejdet paa Undersøgelser vedrørende Ekspropriation og offentligt Fæste. Det var et Spørgsmaal, som var til Forhandling i sidste Rigsdagssamling, og om hvilket der vistnok nedsattes en Kommission af den højtærede daværende Landbrugsminister. Hvorvel jeg er Modstander af det bestaaende Fæsteforhold, ligger deri selvfølgelig ikke, at jeg ikke ønsker et sundt offentligt Fæsteforhold etableret som en Driftsform, der utvivlsomt har uhyre mange Fordele baade for Brugerne og for Samfundet, og jeg beder derfor den højtærede Landbrugsminister have sin Opmærksomhed henvendt paa, at Arbejdet paa en Lovgivning om Ekspropriation af Jord og om offentligt Fæste fremmes saa meget som muligt. Det vil være vægtige Indrømmelser til Landarbejderen, og samtidig vil Gennemførelsen deraf modvirke den Usundhed i Ejendomsforholdene, som i saa høj Grad raader paa Landet, al den Opskrining af Jordpriserne, som vi kende. Dette Salg af daarlig Jord til Husmandsbrug og det Laaneuvæsen, som i høj Grad florerer til Skade for Husmændene, ville af sig selv forsvinde, hvis Ekspropriation af Jord og offentligt Fæste gennemføres ved Lov. Og det er mit Haab, at den nuværende Regering ikke vil glemme Landarbejderne, ikke vil glemme dem i vort Samfund, der intet eller omtrent intet eje, men vil have sin Opmærksomhed fortrinsvis henvendt paa disse i Betragtning af, at de, der leve paa den grønne Gren, som man siger, have mindre Opmærksomhed Behov end de, der leve paa Skyggesiden.

Der er en anden Gruppe Arbejdere, som ligeledes have Interesse i det, jeg her har nævnt, nemlig Tyendet. Deres Kaar ere ringe nok, og Udsigterne for dem, der give sig ud som Tjenestekarle og Tjenestepiger, ere i Regelen ikke overvældende lyse. Man har, om jeg saa maa sige, begravet Spørgsmaalet om en Tyendereform i Tyendekommissionen, og jeg benytter

Løjigheden til at spørge: Mon der aldrig kommer en Betænkning fra denne Kommission? Det hedder sig, at den skal have Møde i Morgen, efter at den i et Aar ikke har holdt Møde. Mon der nogen Sinde kommer et Resultat ud deraf, eller vil det være nødvendigt, at vi paa anden Maade søge at fremme denne for Tyendet saa vigtige Sag?

Endelig henleder jeg Regeringens Opmærksomhed paa et Spørgsmaal vedrørende Jorden af særlig gennemgribende Betydning, nemlig Ordningen af Beskatningsforholdene paa Jorden. Nu maa Husmændene betale langt mere i Skat pr. Td. Hartkorn end de store Besiddere. Det er Uretfærdigheder fra tidligere Lovgivninger, som give sig Udslag i de Forhold, som nu bestaa, og jeg beder derfor den højtærede Indenrigsminister have Opmærksomheden henvendt paa Beskatningen af Danmarks Jord og søge gennemført en virkelig gennemgribende Reform, hvorved Beskatningsforholdene blive mere ligelige, end Tilfældet er nu, saa at Husmandsjorden ikke beskattes langt højere pr. Td. Hartkorn end Godsejerjorden, hvad der nu er Tilfældet.

De Reformer, jeg her har paapeget, ville betyde mere Frihed og mere Retfærdighed for en stor Del af Landets Befolkning, og jeg haaber endvidere, at Regeringen vil være med til paa andre Omraader, hvor det maatte være muligt, at støtte Bestræbelserne for at højne Husmændenes og Tyendets Kaar, vil være med til at hjælpe paa saadanne Omraader ved passende Lovgivning, ved Tilskud, ved Jords Tilvejebringelse og ved Privilegiernes Afskaffelse, saa at denne Klasse af Landets Befolkning, der i meget høj Grad er tilsidesat, og hvis Livsvilkaar ere i høj Grad ublide, kunde blive rejst i højere Grad, end Tilfældet har været under de tidligere Regeringer. Thi det er jo ikke nok, at de have faaet en Husmand i Regeringen, det skulde gerne give sig praktiske Udslag, at der herved virkelig er sket et Systemskifte, saa at Husmændene, Landarbejderne, Tjenestekarlene og Tjenestepigerne virkelig fik at føle, at nu er der sket et Systemskifte.

De Reformer, jeg her har nævnt, ville ogsaa være betydningsfulde for en anden Side af Landbruget end den, jeg har nævnt, nemlig den Side, der nu og da kommer stærkt frem: Mangelen paa Arbejdskraft paa Landet. Om dette Spørgsmaal foreligger der en Udvalgsbetænkning fra et Udvalg, der har været nedsat af det kgl.